

Jan Landström
Företagsutvecklare
LRF Västra Götaland

Upphandling av förnybar energi

Vid 2015 års regionförbundsstämma i LRF Västra Götaland behandlades en motion från Falköpings kommungrupp i vilken det yrkas att det ska ställas högre krav på användningen av förnybara drivmedel vid upphandlingar av transporter. Stämman beslöt befalla motionen och begära att LRF ska bredda arbetet med offentlig upphandling till att tydligt även omfatta upphandling av transporter i syfte att öka inslagen av förnybara drivmedel. Motivet för detta är att det offentliga Sverige måste gå före för att skapa en marknad och en infrastruktur. Att minska beroendet av fossila drivmedel ger goda effekter på miljön – men också på jobben.

Upphandling och transporter

Transportarbetet i offentlig verksamhet kan delas upp i dels anställdas arbetsresor, varav delvis med upphandlade tjänstefordon, och den kollektivtrafik där offentliga organisationer är huvudmän. Lagen om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster säger att offentliga sektorn från och med 1 juli 2011 ska ta miljöhänsyn i sina upphandlingar. Upphandlande myndigheter och enheter ska, vare sig de använder sig av tekniska specifikationer eller ett kriterium för tilldelning av ett kontrakt (tilldelningskriterium), när de genomför upphandlingar som omfattas av denna lag, beakta energi- och miljöpåverkan vid drift under bilens hela livslängd. Ett antal parametrar anges, vilka sammanfattningsvis är utformade för att gynna förnybara drivmedel.

Kollektivtrafiken går före

Kollektivtrafiken fungera så att i varje län finns en regional kollektivtrafikmyndighet som har till uppgift att fastställa mål för länets kollektivtrafik. SKL¹ ger stöd i form av intressebevakning, rådgivning och verksamhetsutveckling. En utveckling mot hållbara städer och en attraktiv gles- och landsbygd bygger på att det finns en effektiv och attraktiv kollektivtrafik. Kollektivtrafiken är ett medel att uppnå andra mål i samhället, som miljö- och

¹ Sveriges Kommuner och landsting

klimatmål, regional tillväxt och utveckling, minskad trängsel och ökad tillgänglighet.

Landsting och regioner har sedan 2009 nästan fördubblat andelen kollektivtrafik som körs med förnybara drivmedel, vilket gör att andelen fossilfritt i kollektivtrafiken nästan nått en andel av 80 %.

Andelen förnybara drivmedel i bussar som körs i kollektivtrafik i Sverige har ökat med tio procent sedan förra året och är nu 77,7 procent. Det är med fyra olika biodrivmedel som kollektivtrafiken har ersatt mer än tre fjärdedelar av de fossila bränslena. Dessa förnybara drivmedel är RME/FAME, biogas, HVO och ED95.

De tre län som har högst andel förnybara biodrivmedel är Blekinge, Stockholms och Södermanlands län. De har alla en andel biodrivmedel på över 96 procent. I fler än hälften av länen ligger andelen biodrivmedel på mer än 75 procent. Men andelen förnybart i kollektivtrafiken släpar fortfarande efter i några län – Gotlands, Norrbottens, Uppsala och Västerbottens län ligger på under 30 procent².

Inom Partnersamverkan för en förbättrad kollektivtrafik finns ett branschgemensamt mål om att 90 procent av den regionala kollektivtrafiken ska köras med förnybara drivmedel år 2020. Detta mål kommer att uppnås i förtid om nuvarande utveckling håller i sig.

Sammanfattningsvis kan man med fog anse att det offentliga på olika sätt går före i omställningen till mera hållbara transporter. Det medför sannolikt nya affärsmöjligheter som t.ex. avsättning för svenskproducerade biodrivmedel. Samtidigt kan efterfrågan påverka kravbilderna på de företag som idag är föremål för offentlig upphandling. Effekten kan alltså bli ökade krav på omställningen av energianvändningen i de gröna näringarna.

Ulf Jobacker, Marknadsutvecklare förnybar energi
Isabel Moretti, Enhetschef Energi & Miljö
Axel Hansson, Marknadsutvecklare upphandlingsfrågor

---

² Statistikunderlaget kommer från Svensk Kollektivtrafik och har bearbetats av tidningen Bioenergi. Läs mer om fossiloberoende kollektivtrafik i artikeln ”Tre fjärdedelar fossilfritt i kollektivtrafiken 2016” på www.bioenergitidningen.se samt i Bioenergi nr 5-2016.